

ЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ЧИННИКИ УСПІШНОГО ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ЗА ФАХОМ” В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ПЕДАГОГІВ

6. Копылова Н.В. Становление иноязычной коммуникативной компетенции личности [Электрон. ресурс] / Н.В. Копылова. – Режим доступа: <http://forum.asteology.ru/files/journal/N3-2007/корулова.pdf>.

7. Носенко Є.Л. Застосування ІТ в освіті / Є.Л. Носенко // Іноземні мови в школі. – 2004. – №6.

8. Огурцова О.Л. Навчання ділової англійської мови з використанням Інтернет-ресурсів. – К.: Іноземні мови, 2006. – № 4. – С. 26 – 29.

9. Теницева В.Ф. Интегративно-контекстная модель формирования профессиональной компетенции: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.01 – “Общая педагогика, история педагогики и образования” / В.Ф. Теницева. – М., 2008. – 44 с.

10. Ярова О.Б. Мультимедійні засоби навчання іноземних мов // Міжнародний форум “Мовна освіта: шлях до євро інтеграції”. – К.: Ленвіт, 2005. – С. 224 – 225.

Стаття надійшла до редакції 19.03.2015

УДК 371.134.007.2:331.5

Олександр Малярів, асистент кафедри професійної освіти, факультету комп'ютерних та енергозберігаючих технологій Бердянського державного педагогічного університету

ЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ЧИННИКИ УСПІШНОГО ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ЗА ФАХОМ” В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ПЕДАГОГІВ

У статті висвітлено значення та місце навчальної дисципліни “Чинники успішного працевлаштування за фахом” у процесі професійної підготовки майбутніх інженерів-педагогів. Схарактеризовано особливості її викладання у ВНЗ.

Проаналізовано робочу програму з дисципліни, розглянуто мету та завдання курсу, описано зміст, форми, методи й засоби навчання дисципліни.

Ключові слова: працевлаштування, підготовка до працевлаштування, інженер-педагог, чинники працевлаштування.

Літ. 5.

Александр Малярів, асистент кафедри професійного образования, факультета компьютерных и энергосберегающих технологий Бердянского государственного педагогического университета

ЗНАЧЕНИЕ УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ “ФАКТОРЫ УСПЕШНОГО ТРУДОУСТРОЙСТВА ПО СПЕЦИАЛЬНОСТИ” В ПРОЦЕССЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ ИНЖЕНЕРОВ-ПЕДАГОГОВ

В статье освещены значение и место учебной дисциплины “Факторы успешного трудоустройства по специальности” в процессе профессиональной подготовки будущих инженеров-педагогов. Охарактеризовано особенности ее преподавания в вузе.

Проанализировано рабочую программу по дисциплине, рассмотрены цели и задачи курса, описано содержание, формы, методы и средства обучения дисциплины.

Ключевые слова: трудоустройство, подготовка к трудоустройству, инженер-педагог, факторы трудоустройства.

Olexander Malyarov, Assistant of Professional Education Department Computer and Energy-efficient Technologies Faculty Berdyansk State Pedagogical University

VALUE DISCIPLINE “FACTORS OF SUCCESSFUL EMPLOYMENT IN THE SPECIALTY” IN THE PROCESS OF TRAINING FUTURE ENGINEERS TEACHERS

The article highlights the importance and place of discipline “Factors of successful employment in the specialty” in the process of training future engineers teachers. Author determined features of teaching in universities.

Analyzed the work program of discipline considers the purpose and objectives of the course, described content, forms, methods and means of training discipline.

Keywords: employment, preparation for employment, engineer teacher, employment factors.

Постановка проблеми. Проблема залишається актуальною вже не один рік. Зацікавленими працевлаштування випускників у її вирішенні є держава, бо саме вона витрачає кошти педагогічних навчальних закладів була і на їх підготовку, навчальні заклади й самі молоді фахівці.

ЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ЧИННИКИ УСПІШНОГО ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ЗА ФАХОМ” В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ПЕДАГОГІВ

У Концепції розвитку неперервної педагогічної освіти [2] наголошується, що працевлаштування педагогічних кадрів здійснюється відповідно до законодавства України (Закони України “Про вищу освіту”, “Про зайнятість населення”, “Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні” (стаття 7), Кодекс законів України про працю) за умов тристоронньої угоди “випускник – вищий навчальний заклад – роботодавець”. Проте проблема саме в цьому й полягає. Труднощі у працевлаштуванні молоді пов’язані сьогодні не стільки з відсутністю робочих місць, скільки з нездатністю держави, роботодавців та самих випускників знайти спільну мову (роботодавцям бракує компетентності, досвіду роботи молодих фахівців, а випускників не влаштовують стартові умови праці, заробітна платня та ін.).

Крім того, важливого значення для успішного працевлаштування набувають рівень та якість отриманої освіти, відповідність професійної підготовки студента його реальним професійним обов’язкам. Зокрема, що стосується власне підготовки студентів до реалізації свого права на працю, практика доводить відсутність у більшості з них ділової етики, навиків самопрезентації, моральної готовності та здатності визначати стратегічні пріоритети у пошуку робочого місця, уміння проводити адекватну оцінку своєї вартості на ринку праці, здатності приймати самостійні рішення, ясно виражати свої переконання, а саме головне, – ставити перед собою реальні цілі. Все це, у свою чергу, вимагає від вищих навчальних закладів відповідної якісної та ефективної підготовки студентів до процесу працевлаштування.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблема зайнятості молоді, у тому числі працевлаштування випускників, приділено чимало уваги науковців, соціологів, педагогів: С. Бандур, Д. Богині, О. Богущього, І. Бушмаріна, Т. Заяць, Л. Колешні, А. Колот, І. Кравченко, Г. Купалова, Л. Лазор, Е. Лебединської, О. Макарової, І. Павленко, І. Петрова, В. Савченка, М. Семикіної, Л. Сироватської, А. Слюсар, О. Яременко та ін.

Метою статті є висвітлення значення та місця навчальної дисципліни “Чинники успішного працевлаштування за фахом” у процесі професійної підготовки майбутніх інженерів-педагогів, а також особливостей її викладання у ВНЗ.

Виклад основного матеріалу. Підготовка студентів педагогічних ВНЗ до працевлаштування має спиратися на адекватний сучасним потребам зміст навчання, включати активні форми й методи навчання, що дозволять зміцнити впевненість випускників у своїх професійних і особистісних

можливостях. Для цього в них необхідно формувати: активну позицію поведінки на ринку праці; позитивне ставлення до всіх можливостей працевлаштування; навички ефективного пошуку роботи, ділового спілкування та самопрезентації й т.ін.

З цієї метою та відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р. № 1726 “Про підвищення рівня працевлаштування випускників навчальних закладів”, листа МОНМС України від 8 лютого 2012 р. № 1/9-89 [3] до навчального плану підготовки студентів освітньо-кваліфікаційного рівня “спеціаліст”, спеціальності 7.010104 “Професійна освіта” (майбутніх інженерів-педагогів) Бердянського державного педагогічного університету уведено курс “Чинники успішного працевлаштування за фахом”.

Вивчення курсу ґрунтується на основних положеннях дисциплін “Управління персоналом”, “Управління трудовим потенціалом”, “Ринок праці”, “Трудове право”.

Програма навчальної дисципліни розрахована на 30 академічних годин, що передбачає проведення 4 годин лекцій, 6 годин практичних (семінарських) занять та 20 годин самостійної роботи студентів. Вивчення дисципліни завершує складання заліку.

Навчання дисципліні “Чинники успішного працевлаштування за фахом” здійснюється за принципом модульності. Його ефективність забезпечується не окремими фрагментарними заходами, а якісно організованою функціонально-завершеною роботою, яка дає можливість визначати змістові пріоритетні лінії при плануванні й розташовувати навчальний матеріал так, щоб структурні компоненти тематичного плану дисципліни мали відносну автономність. Крім того, це створює підґрунтя для можливості коригування цього плану, не порушуючи єдності змісту. Така організація навчання дає змогу надавати пріоритет індивідуально-творчій, самоосвітній роботі студентів, враховувати їх особистісний потенціал і потреби.

Перед студентами розкриваються такі актуальні проблеми: перший змістовий модуль курсу – “Основні положення успішного працевлаштування”. У цьому модулі студенти вивчають поняття працевлаштування та зайнятість; знайомляться з метою та завданнями Державної служби зайнятості України.

Другий змістовий модуль – “Правове регулювання працевлаштування” розрахований на засвоєння правових норм що стосуються регулювання працевлаштування молоді в Україні, які можуть бути використані випускниками при подальшому пошуку роботи.

ЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ЧИННИКИ УСПІШНОГО ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ЗА ФАХОМ” В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ПЕДАГОГІВ

Успішне працевлаштування залежить від врахування в цілому системи взаємодіючих чинників, об'єктивних та суб'єктивних умов сьогодення, передумов професійного становлення молодих фахівців, особливостей динамічного розвитку сучасного суспільства, а також усвідомлення необхідності самореалізації молоді у пошуках роботи.

Значної актуальності набуває вивчення проблем соціального характеру, які пов'язані з працевлаштуванням молоді; з'ясування передумов і чинників, що сприяють або перешкоджають її працевлаштуванню, адаптації випускника ВНЗ до свого нового статусу – працівника; дослідження питань соціальних гарантій та необхідності підтримки молодих спеціалістів з боку держави; аналіз потреб та мотивів, що зумовлюють міграційні орієнтації [1].

Отримані знання допомагають молодим фахівцям проаналізувати існуючу ситуацію на ринку праці та розробити стратегію дій щодо ефективного працевлаштування.

Метою дисципліни “Чинники успішного працевлаштування за фахом” є ознайомлення студентів із станом ринку праці та умовами успішного працевлаштування; формування та прищеплення студентам здатності використовувати професійно профільовані знання щодо ефективного працевлаштування; розвиток навичок самопрезентації, як одного з ключових чинників конкурентоспроможності на ринку праці, вміння використовувати традиційні й новітні методи працевлаштування, опановувати нестандартними ситуаціями, що виникають на співбесіді з роботодавцями.

У результаті вивчення дисципліни “Чинники успішного працевлаштування за фахом” студенти мають знати:

- сучасну систему державної служби зайнятості як центра реалізації державної політики зайнятості населення;
- систему органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування у сфері соціального становлення та розвитку молоді;
- повноваження відповідних державних органів у сфері зайнятості населення;
- повноваження агентств з працевлаштування, рекрутингових агентств, кадрових агентств;
- повноваження спеціалізованих державних установ, які створюються з метою вирішення питань працевлаштування молоді;
- основні напрями регулювання ринку праці, зайнятості та умов праці;
- вимоги норм національного законодавства у сфері працевлаштування;
- принципи соціального становлення та розвитку молоді;

- загальні вимоги до написання резюме, його специфіку та функції;
- особливості початкової соціалізації у робочому колективі;
- можливості комунікативної компетентності як основного чинника ефективного старту та кар'єрного зросту.

Вміти:

- аналізувати та оцінювати проблеми соціального характеру, які пов'язані з працевлаштуванням молоді;
- орієнтуватися у законодавчо-нормативній базі у галузі працевлаштування випускників вищих навчальних закладів;
- правильно узагальнювати і аналізувати статистичну і практичну інформацію у сфері зайнятості;
- застосовувати набуті знання щодо практичних підходів до вирішення проблем працевлаштування;
- орієнтуватися у конкретних життєвих ситуаціях, що виникають в умовах конкуренції на реальному ринку праці;
- розробляти індивідуальні програми кар'єрного зростання, презентувати власний професійний та творчий потенціал;
- правильно написати резюме, оголошення про пошук роботи, брати участь у співбесіді з роботодавцями;
- реалізовувати набуті особистісні та професійні компетентності під час проходження випробувального строку на конкретному робочому місці.

Основними формами навчання є лекції, семінарські, практичні заняття й самостійна робота студентів. Вони дають можливість у повному обсязі вивчити новий матеріал, закріпити його, сформувати практичні навички, отримувати власний досвід, розвивати необхідні для працевлаштування особистісні якості [4].

В основу підготовки студентів до працевлаштування покладено діяльнісний та особистісно-зорієнтований підходи. Це вимагає особливої уваги до практичної спрямованості навчання. Метою практичної складової є залучення майбутніх фахівців до поглибленої діяльності в процесі розгляду різних проблем, з якими стикаються випускники на ринку праці, стимулювання до здійснення його аналізу, оцінювання різних ситуацій. В ході занять організовується практичний показ алгоритму пошуку роботи, дій фахівця на співбесіді; розглядаються особливості роботи з оголошеннями у засобах масової інформації та ін.

При цьому використовуються різні методи навчання. Цікавою, наприклад, є ділова гра

ЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ЧИННИКИ УСПІШНОГО ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ЗА ФАХОМ” В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ПЕДАГОГІВ

“Соціальне партнерство”, яка проводиться наприкінці вивчення курсу. Її мета – виявлення рівня знань з дисципліни; розвиток навиків самопрезентації та поведінки претендентів при вступі на роботу. Ще на початку заняття подається реклама: “Увага! Увага! Сьогодні компанії проводять рекламну презентацію молодих професійних кадрів! Тільки сьогодні Ви можете розповісти про свою майбутню професійну діяльність, переконавши себе і всіх у тому, що саме Ви і, тільки Ви заслуговуєте найвищої оцінки. Думайте! Дерзайте! Виграють усі, хто знає, вміє і працює плідно!”. Студентам потрібно: скласти власне резюме, оформити рекламне оголошення у ЗМІ із самопрезентації. Далі експерти (викладачі) визначають переможця на вакантну посаду.

Не менш цікавою є й ділова гра “Пошук роботи”, де студентів ділять на дві групи – на роботодавців та шукачів (потім вони міняються місцями). Далі, на прикладі конкретної вакансії, розігрують конкурентне місце, отримують відгук про своє резюме, проходять тренувальні співбесіди та ін.

В організації роботи з дисципліни “Чинники успішного працевлаштування за фахом” практикується використання кооперативного методу навчання (робота в групах): опрацювання нормативних документів, проведення тренінгів, диспутів за темами: “Джерела пошуку роботи”, “Успішна співбесіда”, “Самопрезентація”, “Резюме, яке працює”, “Що необхідно знати при прийомі на роботу”, “Як швидше адаптуватись у новій команді”, “Як вигідно себе продати” та ін.

Окрім інформації про ефективні методи пошуку роботи, правила складання резюме, особливості підготовки та проходження співбесіди з роботодавцями, на інтерактивних практичних заняттях студенти дізнаються: як розпізнати недобросовісні кадрові агенції, як не стати жертвою аферистів під час пошуку роботи та які психологічні прийоми використовують менеджери у процесі підбору персоналу.

Запроваджується проектний підхід до організації самостійної роботи студентів у мікрогрупах. Їм пропонується розробити власні проекти з успішного працевлаштування, якими вони займаються у команді. Майбутні фахівці завчасно отримують завдання і, в умовах концептуально обумовленої та технологічно забезпеченої діяльності працюють над створенням проектів за темами: “Де шукати і як шукати роботу?” (способи пошуку роботи; особливості та шляхи підвищення ефективності кожного способу; нюанси оголошення про вакансії, на які варто звернути увагу; попередній збір інформації

про роботодавця), “Складання “смачного” резюме” (стандартна структура резюме; адаптація резюме під конкретну вакансію; акцентування резюме на власних перевагах; розбір основних помилок при складанні резюме; складання “оригінального” резюме, у яких випадках і для чого необхідний даний формат резюме), “Телефонні переговори з потенційним роботодавцем” (мета переговорів; створення заочного позитивного образу; успішні тактики ведення переговорів; з’ясування потрібної нам інформації), “Анкетування – це не страшно” (мета анкетування; особливості заповнення анкет; анкета, як помічник претендента при підготовці до співбесіди; яке враження про мене складається на підставі анкети), “Співбесіда – аналогія з продажами” (етапи співбесіди; підготовка – хороша підготовка запорука успіху; створення сприятливого першого враження – Ви і рекрутер і союзники; основні питання, що задаються кандидату; про що можна і потрібно говорити на співбесіді; питання роботодавцю – отримання потрібної інформації та доповнення позитивного іміджу; завершення переговорів – домовленість про конкретні дії) та ін.

Такий зміст навчання сприяє усвідомленню студентами важливості усіх аспектів працевлаштування, а правильно підібрані форми і методи роботи активізують їх особистість, допомагають подолати психологічні бар’єри, сприяють їх активності, цілеспрямованості у пошуку роботи та впевненості у власних можливостях.

Важливим напрямком навчання дисципліни “Чинники успішного працевлаштування за фахом” є інформатизація навчального процесу [5]. З цією метою використовуються інформаційні технології при розкритті кожної теми. Зокрема, це: мультимедійні самопрезентації; пошук роботи через мережу Internet; розміщення об’яв на сайтах роботодавців; робота зі спеціалізованими електронними джерелами вакансій; інтерактивна on-line співбесіда; складання супровідного і рекомендаційних листів до резюме та їх розміщення у мережі Internet; проходження процедур електронного тестування під час прийому на роботу та ін. Все це сприяє формуванню інформаційної культури учасників освітнього процесу, що є потужним резервом у працевлаштуванні.

Висновки. Таким чином, під час викладання навчального курсу “Чинники успішного працевлаштування за фахом” у підготовці студентів освітньо-кваліфікаційного рівня “спеціаліст”, спеціальності 7.010104 “Професійна

ПРОСОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПУБЛІЦИСТИЧНОГО (ОРАТОРСЬКОГО) ІНТОНАЦІЙНОГО СТИЛЮ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

освіта” (майбутніх інженерів педагогів) намагась впроваджувати нові зміст, методи і форми навчання. Це виступає потужним стимулом і чинником в ефективному пошуку роботи майбутніми випускниками. Через розвиток особистісних і професійних якостей студентів, через набуття ними спеціальних знань і вмінь, придбання позитивного досвіду, виконання спеціальних завдань, розвиток інформаційної культури відбувається процес їх успішного працевлаштування.

1. Балакірева О.М. Проблеми працевлаштування та міграційні орієнтації молоді / О.М. Балакірева // Економіка і прогнозування. – 2006. – №4. – С. 76 – 91.

2. Наказ МОН від 14.08.2013 р. № 1176 “Про затвердження галузевої Концепції розвитку неперервної педагогічної освіти”.

3. Про підвищення рівня працевлаштування випускників вищих навчальних закладів. Розпорядження Кабінету Міністрів України №1726 від 27.08.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://document.ua/pro-pidvishennja-rivnja-pracjavlashtuvannja-vipusknikiv-vishi-doc31443.html>.

4. Чинники успішного працевлаштування за фахом: [метод. рекомендації до вивч. дисципліни та викон. контр. роботи для студ. освіт.-кваліф. рів. “спеціаліст”, “магістр” усіх галузей знань ден. та заоч. форм навчання] / [уклад. Ю.М. Гусєва, О.М. Олійниченко]. – К.: НУХТ, 2012. – 37 с.

5. Чинники успішного працевлаштування за фахом: [навчальний посібник] / [О.І. Драган, О.В. Безпалько, Д.Г. Грищенко, Ю.М. Гусєва, Л.В. Мазник, О.М. Олійниченко, О.А. Чигиринець, Я.І. Юрик]; [ред. О.І. Драган]. – К.: Кафедра, 2013. – 186 с.

Стаття надійшла до редакції 17.03.2015

УДК 811.111:801.6

Антоніна Чернявська, викладач кафедри практики англійської мови

Юлія Демків, викладач кафедри практики англійської мови

Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

ПРОСОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПУБЛІЦИСТИЧНОГО (ОРАТОРСЬКОГО) ІНТОНАЦІЙНОГО СТИЛЮ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Стаття присвячена особливостям вживання інтонаційних складових компонентів публіцистичного (ораторського) фонетичного стилю.

Ключові слова: інтонаційний стиль, ритм, наголос, пауза, ораторський (публіцистичний) інтонаційний стиль, мелодика.

Літ. 9.

Антонина Чернявська, преподаватель кафедры практики английского языка

Юлия Демкив, преподаватель кафедры практики английского языка

Дрогобычского государственного педагогического университета имени Ивана Франко

ПРОСОДИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ПУБЛИЦИСТИЧЕСКОГО (ОРАТОРСКОГО) ИНТОНАЦИОННОГО СТИЛЯ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА

Статья посвящена особенностям использования интонационных составляющих компонентов публицистического (ораторского) фонетического стиля.

Ключевые слова: интонационный стиль, ритм, ударение, пауза, ораторский (публицистический) интонационный стиль, мелодика.

Antonina Chernyavska, Lecturer of Practice English department

Julia Demkiv, Lecturer of Practice English department

Drohobych State Pedagogical University by I. Franko

PROSODIC PECULIARITIES OF PUBLICISTIC (ORATORY) PHONETIC STYLE OF THE ENGLISH LANGUAGE

The article is devoted to the use peculiarities of intonation components in publicistic (oratory) phonetic style.

Keywords: intonation, rhythm, stress, pause, publicistic (oratory) phonetic style, melody.

Постановка проблеми. Фоностилістика займається дослідженням можливостей фонетичних засобів мови, вивчає реалізацію потенційних функціонально-стилістичних можливостей мови на фонетичному рівні залежно від мети та завдань спілкування, характеру змісту,